

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΥΚΚΟΥ ΚΑΙ ΤΗΛΛΥΡΙΑΣ
κ. ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ
ΕΠΙ ΤΗ ΕΠΕΤΕΙΩ ΤΗΣ 28ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940
ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΑΤΩ ΠΥΡΓΟ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ 28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2007

Λαέ του Θεού περιούσιε,

Γιορτάζουμε σήμερα την εποποιΐα της 28ης Οκτωβρίου 1940, την ημέρα του υπερήφανου ελληνικού «ΟΧΙ» στην παρή αξίωση του ιταλικού και γερμανικού φασισμού να ζητήσει «γην και ύδωρ», σύμβολα ταπείνωσης και υποταγής.

Η 28η Οκτωβρίου 1940 είναι ημέρα σύμβολο, ημέρα ύψιστης ατομικής και πανεθνικής ευθύνης και αποφασιστικότητας, ημέρα που ξεπήδησε από την τρισχιλιετή ιστορική μας συνείδηση, ως ορμητικός χειμάρρος, η ελληνοπρεπέστατη απόκριση, το βροντώδες και αποφασιστικό ΟΧΙ. Ένα ΟΧΙ παράτολμο και απίστευτο, αλλά εύψυχο και ελληνικότατο. Ένα ΟΧΙ που είχε το ίδιο αδούλωτο σύνθημα των αρχαίων Ελλήνων «*Εύδαιμον το ελεύθερον*».

Στις 28 Οκτωβρίου 1940, το ολιγάριθμο έθνος των Ελλήνων προς γενικό θαυμασμό της ανθρωπότητας, όχι μόνο δεν υπέκυψε μπροστά στη δαιμονική καταίγιδα των δυνάμεων του Άξονα, αλλά στην υλική τους υπεροπλία αντίταξε τη δική του ψυχική ευτολμία. Ύψωσε τα αδούλωτα στήθη των Ελλήνων μπροστά στον δυνατού αντιπάλου την αδικία και καταρράκωσε την ψυχρή λογική των αριθμών των λογχών και των αφθόνων και σύγχρονων πολεμοφοδίων. Υπερ-

πήδησε το φράγμα των πιθανοτήτων, και ως θεόπεμπτος θεματοφύλακας των ακατάλυτων αξιών και των υψηλών πανανθρώπινων ιδανικών, απέσπασε την πρώτη νίκη της ελευθερίας για λογαριασμό ολόκληρης της έντρομης ανθρωπότητας. Με το παράδειγμά του το Έθνος των Ελλήνων έκανε να αναθαρρήσουν οι καρδιές όλων των λαών. Φώτισε τις ψυχές των ελεύθερων ανθρώπων και χαλύβδωσε την πίστη τους για την τελική νίκη. Απέδειξαν οι Έλληνες ότι οι δυνάμεις του Άξονα δεν ήταν ακατανίκητες, και όσοι σχεδίαζαν να μπουν στον πόλεμο στο πλευρό της θεωρούμενης ως τότε ακατανίκητης Γερμανίας αναθάρρησαν και άρχισαν να μεταβάλλουν στάση.

Το σημαντικότερο όμως αποτέλεσμα της σθεναρής αντίστασης της Ελλάδας ήταν, ως γνωστό, η καθυστέρηση της προσχεδιασμένης επίθεσης της Γερμανίας εναντίον της Ρωσίας, με συνέπειες βαρύτατες για τις γερμανικές επιχειρήσεις, αφού ο ρωσικός βαρύν χειμώνας που επήλθε καθήλωσε τις δυνάμεις του Άξονα μέχρι την τελική τους συντριβή.

Οι Έλληνες της γενιάς του Σαράντα, με οδηγό τον μυστικό χειμάρρο της φυλής μας και με σύγυρο κριτήριο τον συνδυασμό των υπαγορεύσεων του αυθορμητισμού και της ελληνικής λο-

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

γικής, πολέμισαν στην Πίνδο και στα βουνά της Ηπείρου και της Αλβανίας και αποδείχθηκαν άξιοι συνεχιστές των παραδόσεων του Έθνους. Οι μεθυσμένες εκείνες ψυχές από κρασί αθανασίας, ξεπέρασαν τον πόνο, την κακουχία, την καρτερία, την αντοχή και το θάνατο. Πήγαν πέραν των ορίων. Πήγαν πέραν του θανάτου. Θυμήθηκαν τη Σαλαμίνα, τις Θερμοπύλες, τον Παλαιολόγο, το Ζάλογο, το Σούλι, την Αλαμάνα, το Χάνι της Γραβιάς, το Μανιάκι, το Μεσολόγγι, το Αρκάδι, τους Μακεδονομάχους, και έστρεψαν αποφασιστικά την πλάτη στην αποκαλούμενη λογική και το ρεαλισμό, και νίκησαν, έστω κι αν στο τέλος οι ενομένες δυνάμεις δύο Αυτοκρατοριών πάτησαν την ελληνική γη.

Τα παιδιά της Ελλάδας του Σαράντα, που ορθώθηκαν στα αλβανικά βουνά για πατρίδα και ελευθερία, απέσπασαν το θαυμασμό της υφηλίου και τους διθυράμβους των ηγετών των μεγάλων συμμαχών. Ήταν τότε που ο Πρωθυπουργός της Μεγάλης Βρετανίας είπε το περίφημο εκείνο: «Από δω και μπρος δεν θα λέγωμεν ότι οι Έλληνες πολεμούν σαν ήρωες, αλλά ότι οι ήρωες πολεμούν όπως οι Έλληνες». Εγκώμια που δυστυχώς γρήγορα ξεχάστηκαν, με αποτέλεσμα την ουσιαστική αδιαφορία τους για το συνεχιζόμενο δράμα της μαρτυρικής μας πατρίδας, που για τριάντα τρία τώρα χρόνια εξακολουθεί να σφαδάζει υπό το πέλαμα του βάρβαρου Αττίλα, και την απροκάλυπτη εχθρότητα της Μεγάλης Βρετανίας στον αγώνα του κυπριακού ελληνισμού για λευτεριά και δικαίωση.

Ελληνίδες, Έλληνες,

Η Επέτειος του 1940, είναι μία Επέτειος πολύσημη. Είναι ημέρα παιδαγωγική του Έθνους. Είναι ημέρα αυτογνωσίας και διδαχής για το παρόν και το μέλλον. Και το πρώτο δίδαγμα του 1940 είναι το δίδαγμα της ομόνοιας και της ομοψυχίας. Την ώρα που κινδυνεύει το Έθνος καμιά από τις ιδεολογικές, πολιτικές, κοινωνικές και προσωπικές αντιθέσεις δεν έχει και δεν πρέπει να έχει σημασία. Καμιά διαφορά δεν μπορεί να αντιπαρτίθεται στην ανάγκη να διατηρηθεί η ενότητα και η ελευθερία. Όσες φορές ο ελληνι-

σμός δεν υποτάχθηκε σ' αυτό τον κανόνα βαρύτατο πλήρωσε το τίμημα. Το δεύτερο δίδαγμα από τον αγώνα του Σαράντα είναι το δίδαγμα των ελληνικών παραδόσεων. Οι Έλληνες του 1940 δεν ήταν μόνο για τα αγαθά τους, για τη γη τους, για το γυμνό βράχο τους, που αντίταξαν στο φασισμό το ΟΧΙ. Ήταν και για την ιστορία τους, τις παραδόσεις τους και τον πολιτισμό τους. Και μεις σήμερα που η εμπορική και τεχνολογική παγκοσμιοποίηση αλλά και η ενσωμάτωσή μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση των 500,000,000, δημιουργούν κινδύνους πολιτιστικής αφομοίωσης και αλλοτρίωσης της εθνικής μας αυτοσυνειδησίας, της ιστορικής μας μνήμης, των παραδόσεών μας, της θρησκείας μας, της γλώσσας μας και του πολιτισμού μας, είναι δραματικά επείγον να κρατήσουμε μέσα μας ζωντανό και ζωοποίο το σεπτό παρελθόν μας, την ιστορική μας μνήμη και τις παραδόσεις μας, γιατί χωρίς το βάθος της προσωπικής και της εθνικής του μνήμης ο άνθρωπος καταντά άθυρμα αξιοθρήντο της στιγμής.

Αλλά η εποποιΐα του 1940, πέραν από την αναγκαιότητα της ομόνοιας και της ομοψυχίας και της προσήλωσής μας στις παραδόσεις μας και στην ιστορία, διδάσκει και το παράδειγμα του ηρωισμού και της αυτοθυσίας. Η 28η Οκτωβρίου ήταν πρώτα απ' όλα κλήση για θυσία. Τα παιδιά της Ελλάδας, που ύψωσαν τα αδούλωτα στήθη τους μπροστά στις σιδηρόφρακτες ορδές του φασισμού και πέτυχαν τη συντριβή της βίας και τη σωτηρία του πολιτισμού και της ιστορίας, δίδαξαν με το παράδειγμά τους ότι η πατρίδα και η ελευθερία κείνται πέραν του θανάτου, και η θυσία για την υπεράσπιση των αξιών αυτών δεν είναι θάνατος. Είναι υπέρβαση της ζωής. Είναι αθανασία.

Σήμερα σε τούτους τους κλειστούς, βλοσυρούς ουρανούς των καιρών μας, σε μέρες δύσκολες και αποφασιστικές για την εθνική μας πορεία, καλούμαστε και εμείς οι Έλληνες της Κύπρου να κοινωνήσουμε από την υψηλοφροσύνη, την ηθική καθαρότητα και την πατριωτική αγάπη των αγωνιστών του Σαράντα που μας δίδαξαν για ποιο σκοπό κερδίζεται και βιώνεται η ελευθερία,

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

και να υψώσουμε φρόνημα αγωνιστικό για την ελευθερία και την αξιοπρέπεια της μαρτυρικής μας ημικατεχόμενης πατρίδας.

Σε τούτες τις κρίσιμες και αγωνιώδεις στιγμές που οι δυσχέρειες μας κυκλώνουν από παντού, να ξανασκούψουμε πρέπει μέσα στα φώτα της ελληνικής μας ιστορίας και να σφυρηλατήσουμε το πνεύμα της αντιστάσεως και της καρτερίας, της υπομονής και της ελπίδας για αγώνα ανυποχώρητο προς ανάκτηση των σκλαβωμένων εδαφών και των πατρογονικών μας εστιών.

Μακριά από εθνικιστικούς παροξυσμούς και ρατσιστικές μισαλλοδοξίες, αποτελμάτωση στα πάθη του παρελθόντος και σοβινιστικές εξάρσεις, να συνεχίσουμε πρέπει τον αγώνα για ελευθερία, ειρήνη και δικαιοσύνη. Να συνεχίσουμε πρέπει τον αγώνα για μια λύση στο εθνικό μας πρόβλημα δίκαιη, λειτουργική και βιώσιμη, που θα επανενώνει πραγματικά την πατρίδα μας σ' ένα ελεύθερο, ανεξάρτητο, ενωμένο και δημοκρατικό κράτος, απαλλαγμένο από κατοχικά στρατεύματα και εποίκους και με διασφαλισμένο το δικαίωμα της επιστροφής των προσφύγων στον τόπο τους, τον σημαδεμένο με τους τάφους των προγόνων, των αγίων, των μαρτύρων και των ηρώων μας. Τον σημαδεμένο με τις Εκκλησιές και τα Μοναστήρια μας, τον σημαδεμένο με τα μνημεία του πολιτισμού μας.

Για μια λύση που θα διασφαλίζει όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις ελευθερίες Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, Μαρωιτών, Αρμενίων και Λατίνων.

Ελληνίδες, Έλληνες,

Κανένα Έθνος δεν ερωτεύτηκε τόσο πολύ την ελευθερία και δεν υπηρέτησε τον έρωτά του αυ-

τό με τόση αυτοθυσία, όσο το δικό μας Έθνος, που από καταβολής του φέρει την πολυτιμότερη ιστορική γόμωση. Αυτό το Έθνος, το Έθνος των Ελλήνων, εξαγόρασε τον έρωτά του για την ελευθερία με την απολυτότητα του θανάτου. Γι' αυτό η ελευθερία κατά τον εθνικό μας ποιητή γεννιέται από τα κόκαλα των Ελλήνων τα ιερά.

Οι Έλληνες του Σαράντα στην κρίσιμη ώρα του κινδύνου καταδύθηκαν όσο γίνεται βαθύτερα μέσα στη μακρά αυτή ιστορία και παράδοση του Έθνους μας και παραμερίζοντας τις μέριμνές τους, τα μικροσυμφέροντά τους, τις μικροανέσεις τους, όλες τις φτωχές καθημερινότητες της ζωής και τους φόβους τους, αγωνίστηκαν αδιάσπαστοι και ενωμένοι, και κέρδισαν νίκες περίλαμπρες, καταρρακώνοντας με την ευψυχία τους την υπερροφία και την υπεροπλία των εχθρικών δυνάμεων. Εκείνη η μεγαλοψυχία και ο ηρωϊσμός των αγωνιστών του Σαράντα, ας συγκινήσει και εμάς σήμερα που μας περισφίγγουν κακοί οίωνοί και κίνδυνοι μεγάλοι.

Με προσήλωση στα ιδανικά της ελευθερίας, της ειρήνης, της δικαιοσύνης και της δημοκρατίας, ιδανικά ριζωμένα μέσα μας για δυόμισι χιλιάδες χρόνια, να αγωνιστούμε πρέπει μέχρι την τελική μας δικαίωση. Μέχρι που οι καμπάνες της χαράς και της ειρήνης να σημάνουν και πάλιν ελεύθερα και χαρμόσυνα στον Αρχάγγελο Μιχαήλ της Κερύνειας, στον Άν Μάμα της Μόρφου, στον Απόστολο Ανδρέα της Καρπασίας, στον Άν Νικόλα της Αμμοχώστου. Η ελευθερία των λαών δεν χαρίζεται αλλά κερδίζεται με αγώνες και θυσίες: «θέλει αρετήν και τόλμην η ελευθερία». Αυτό είναι το μέγα δίδαγμα της εποποιίας της 28ης Οκτωβρίου 1940.

